

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 8.11.2006
KOM(2006) 672 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI
PASIRENGIMO NARYSTEI PAGALBOS PRIEMONĖ (IPA)
DAUGIAMETĖ PRELIMINARIOJI FINANSINĖ PROGRAMA 2008–2010 M.

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

PASIRENGIMO NARYSTEI PAGALBOS PRIEMONĖ (IPA) DAUGIAMETĖ PRELIMINARIOJI FINANSINĖ PROGRAMA 2008–2010 M.

Ivadas

Rengdama naująją 2007–2013 M. finansinę programą, 2004 m. rugsėjo mėn. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikė pasiūlymą dėl naujos pasirengimo narystei pagalbos priemonės (toliau – IPA). Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1085/2006 dėl pasirengimo narystei pagalbos priemonės (IPA reglamentas) buvo priimtas 2006 m. liepos 17 d.

IPA siekiama teikti tikslią pagalbą šalims kandidatėms arba potencialioms ES narystės kandidatėms. Siekiant kiek galima veiksmingiau įgyvendinti kiekvienos šalies tikslus, IPA yra suskirstyta į penkis skirtingus komponentus: pereinamojo laikotarpio pagalba ir institucijų kūrimas; tarpvalstybinis bendradarbiavimas; regionų vystymasis; žmoniškųjų išteklių vystymas ir kaimo plėtra. Regionų vystymosi, žmoniškųjų išteklių vystymo ir kaimo plėtos priemonės šalims kandidatėms bus taikomos pagal atitinkamus komponentus, skirtus pasirengti ES sanglaudos ir žemės ūkio politikos įgyvendinimui po stojimo. Tam būtini šalies administraciniai gebėjimai ir struktūros atsakomybei už pagalbos valdymą prisiimti. Potencialiose šalyse kandidatėse tokios priemonės bus įgyvendinamos taikant pereinamojo laikotarpio pagalbos ir institucijų kūrimo komponentus.

Pasirengimo narystei pagalbos priemonės (IPA) daugiamečių preliminariosios finansinės programos (DPFP) paskirtis – teikti informaciją apie Komisijos pagal IPA reglamento (EB) 1085/2006 5 straipsnį siūlomo bendro IPA paketo preliminarų suskirstymą. Ši programa yra plėtos paketo politinio pagrindo ir biudžeto sudarymo proceso sąsaja. Kiekvienai šaliai pagalbos gavėjai parengtame daugiamečiame preliminariniame planavimo dokumente (DPPD), kuriuo remiantis konkrečiai šaliai teikiama pasirengimo narystei pagalba, atsižvelgiama į daugiamečių preliminarinioje finansinėje programoje (DPFP) siūlomą preliminarų suskirstymą.

DPFP grindžiama pasikartojančiu trejų metų programavimo ciklu. Paprastai N, N+1 ir N+2 metų DPFP bus pateikiama paskutiniame N-2 metų ketvirtyje kaip plėtos paketo dalis ir atspindės pačiame pakete nustatytų politinių prioritetų siūlomą finansinę išraišką, kartu atsižvelgiant į finansinę programą.

Kadangi buvo vėluojama susitarti dėl naujosios 2007–2013 m. finansinės programos ir priimti IPA reglamentą, buvo neįmanoma laiku pateikti DPFP 2007–2009 metams. Todėl ši daugiamečių preliminarinioje finansinėje programa 2008–2010 metams yra pirmoji DPFP pagal IPA, kurioje taip pat patvirtinamos 2007 m. sumos, kurios buvo pateiktos Tarybai ir Parlamentui Komisijos 2007 m. preliminariniame biudžeto projekte. Joje nurodomas pasirengimo narystei pagalbos paketo suskirstymas pagal šalį ir pagal komponentą ir pateikiamas preliminarus regioninių ir horizontaliųjų programų paketas bei išlaidoms padengti skiriamos sumos.

Politinė ir strateginė programa

Bendri pasirengimo narystei politiniai prioritetai yra nurodyti Europos partnerystės ir Stojimo partnerystės dokumentuose, metinėse šalių ataskaitose ir Tarybai bei Europos Parlamentui kasmet pateikiamo plėtos paketo strateginiuose plėtos dokumentuose.

Ši DPFPP parengta remiantis 2006 m. plėtros paketu. Bendra politinė situacija yra tokia: 2005 m. spalio mėn. buvo pradėtos derybos su Turkija ir Kroatija, priimtas sprendimas Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai suteikti šalies kandidatės statusą, buvo priminta, kad likusios Vakarų Balkanų šalys yra potencialios Europos Sąjungos narystės šalys kandidatės.

Vakarų Balkanai yra sudėtingiausias ES uždavinys. Vykdamas plėtros politiką turi būti siekiama pokyčių regione, kuriame valstybės yra silpnos, o visuomenės susiskaldžiusios. Įtikinama galiausias integracijos į ES politinė perspektyva yra būtina, kad reformos būtų tinkamai vykdomos. Tačiau taip pat yra aišku, kad šios šalys galės įstoti tik tuomet, kai visiškai tenkins nustatytus kriterijus.

Kol kas nenumatoma, kad tolesnė plėtra vyktų vienu metu įstojant didelei šalių grupei. Stojimo derybos su Turkija yra ilgalaikis procesas. Nedidelių šalių Vakarų Balkanuose pasirengimas narystei ES vyksta nevienodai. Būsimo plėtros tempas priklausys nuo kiekvienos šalies padarytos pažangos laikantis griežtų standartų, kad būtų užtikrintas sklandus naujų narių integravimas. ES nustatė politinius ir ekonominius narystės kriterijus, taip pat kriterijus, susijusius su narystės išsipareigojimo ir administraciniais gebėjimais ES teisės aktams ir politikai įgyvendinti ir vykdyti.

Perėjimo į kitą santykių su ES etapą perspektyva yra didelė paskata šalims siekti pokyčių ir laikytis ES standartų ir vertybių. Rengimosi narystei procesas pats savaime yra vertingas, net ir tada, kai narystės gali tekti siekti daugelį metų. Dažnai rengimasis narystei yra sudėtingas, todėl būtina, kad ES į jį būtų įtraukta viso proceso metu ir būtų pasiryžusi siekti rezultatų.

Strateginis finansinis programavimas

1. Lėšų skirstymas šalims

Pasibaigus deryboms dėl finansinės programos 2007–2013 m., Komisija išsipareigojo užtikrinti, kad jokia šalis pagalbos gavėja 2007 m. negautų mažiau negu ji gavo 2006 m. Tai buvo skaičiavimo pagrindas. Be to, nuspręsta, kad Bosnijos ir Hercegovinos bei Albanijos gaunama pagalba turėtų būti ne mažesnė už 2004–2006 m. kiekvienos šalies gautų lėšų metinį vidurkį. Tai rodo, kad finansavimas tais metais buvo atkeltas į 2004 m.

Kaip poreikių ir poveikio rodiklis, anksčiau buvo nurodytos vienam gyventojui tenkančios lėšos. Taikant šią priemonę, kiekvienos Vakarų Balkanų šalies gaunama pagalba pagal CARDS (Bendrijos pagalbos rekonstrukcijai, vystymuisi ir stabilizacijai) programą 2004–2006 m. sudarys bent 23 eurus vienam gyventojui.

Šalims kandidatėms Kroatijai ir Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai iki 2008 m. numatytas daugiau kaip 30 eurų vienam gyventojui (2004 m. kainomis) lygmuo.

Atsižvelgiant į Turkijos dydį ir lėšų įsisavinimo gebėjimus, 2007–2013 m. laikotarpiu pagalba nuolat didinama.

Skiriant lėšas buvo atsižvelgta į kiekvienos atskiros šalies poreikius ir įsisavinimo gebėjimus.

2. Lėšų skirstymas pagal komponentus

Apskaičiuojant šalims kandidatėms skiriamas lėšas pagal komponentus, buvo nagrinėjamas suskirstymas pagal ankstesnę panašią veiklą pagal PHARE, ISPA ir SAPARD. Remiantis šiuo pagrindu buvo atsižvelgta į dabartinių šalių kandidačių valdymo sistemų parengimą ir II komponento finansavimo poreikį, nes jis yra susijęs su tarpvalstybiniu valstybių narių bendradarbiavimu, kuris turi atitikti Europos regioninės plėtros fondo finansavimą pagal poziciją 1b.

Duomenų pateikimas

Toliau pateiktoje lentelėje pirmiau minėti skaičiai pateikiami *dabartinėmis kainomis* ir *milijonais eurų*. Joje nurodomos skiriamos lėšos šalims ir pagal komponentus, taip pat lėšos regioninėms ir daug šalių apimančioms programoms ir išlaidos paramai. Laikantis dabartinės praktikos, Kosovui¹ skiriamas finansavimas yra pateikiamas atskirai, taip pat bus parengtas atskiras Kosovui skirtas DPPD.

a) Išlaidos paramai

Kaip ir IPA lėšų įgyvendinimui būtina parama, išlaidos paramai taip pat turi apimti ir laipsnišką ankstesnio pasirengimo narystei finansavimo panaikinimą, įskaitant skirtą Bulgarijai ir Rumunijai.

b) Regioninių ir horizontaliųjų programų paketas

Į regioninę ir daug šalių apimančią programą bus įtraukti veiksmai, panašūs į regioninę programą pagal CARDS ir daug šalių apimantis paketas pagal PHARE ir Turkijai skirtos pasirengimo narystei priemonės. Finansavimo apimtis leidžia imtis abiejų kategorijų veiksmų. Nuo 2006 m. tarptautinių finansų institucijų dalyvavimas teikiant pasirengimo narystei pagalbą, įskaitant naujas energijos veiksmingumo priemones, sustiprėjo. Duomenys rodo išaugusį tokių programų poreikį. Laipsniškas laikinųjų pilietinių administracijų panaikinimas taip pat bus finansuojamas pagal šį paketą. Pagal šį paketą finansuojamos programos papildys nacionalines programas ir bus laikomos atitinkančiomis reikalavimus tik tuo atveju, jeigu pasirengimo narystei procesui suteiks pridėtinės vertės.

¹ Kaip apibrėžta 1999 m. birželio 10 d. Jungtinių Tautų Saugumo tarybos rezoliucijoje 1244 ir panaikinančioje Sprendimą 2004/520/EB (2006/56/EB).

**Daugiametė preliminarioji finansinė programa:
2008–2010 m. pasirengimo narystei pagalbos priemonių paketo suskirstymas
pagal šalis ir komponentus**

<i>Šalis</i>	<i>Komponentas</i>	2007	2008	2009	2010
TURKIJA	Pereinamojo laikotarpio pagalba ir institucijų kūrimas	252,2	250,2	233,2	211,3
	Tarpvalstybinis bendradarbiavimas	6,6	8,8	9,4	9,6
	Regionų vystymasis	167,5	173,8	182,7	238,1
	Žmogiškųjų išteklių vystymas	50,2	52,9	55,6	63,4
	Kaimo plėtra	20,7	53,0	85,5	131,3
	Iš viso	497,2	538,7	566,4	653,7
KROATIJA	Pereinamojo laikotarpio pagalba ir institucijų kūrimas	47,6	45,4	45,6	39,5
	Tarpvalstybinis bendradarbiavimas	9,7	14,7	15,9	16,2
	Regionų vystymasis	44,6	47,6	49,7	56,8
	Žmogiškųjų išteklių vystymas	11,1	12,7	14,2	15,7
	Kaimo plėtra	25,5	25,6	25,8	26,0
	Iš viso	138,5	146,0	151,2	154,2
Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	Pereinamojo laikotarpio pagalba ir institucijų kūrimas	41,6	39,9	38,1	36,3
	Tarpvalstybinis bendradarbiavimas	4,2	5,3	5,6	5,7
	Regionų vystymasis	7,4	12,3	20,8	29,4
	Žmogiškųjų išteklių vystymas	3,2	6,0	7,1	8,4
	Kaimo plėtra	2,1	6,7	10,2	12,5
	Iš viso	58,5	70,2	81,8	92,3

SERBIJA	Pereinamojo laikotarpio pagalba ir institucijų kūrimas	178,5	179,4	182,6	186,2
	Tarpvalstybinis bendradarbiavimas	8,2	11,5	12,2	12,5
	Iš viso	186,7	190,9	194,8	198,7
JUODKALNIJA	Pereinamojo laikotarpio pagalba ir institucijų kūrimas	27,5	28,1	28,6	29,2
	Tarpvalstybinis bendradarbiavimas	3,9	4,5	4,7	4,8
	Iš viso	31,4	32,6	33,3	34,0
KOSOVAS	Pereinamojo laikotarpio pagalba ir institucijų kūrimas	60,7	62,0	63,3	64,5
	Tarpvalstybinis bendradarbiavimas	2,6	2,7	2,8	2,8
	Iš viso	63,3	64,7	66,1	67,3
BOSNIJA IR HERCEGOVINA	Pereinamojo laikotarpio pagalba ir institucijų kūrimas	58,1	69,9	83,9	100,7
	Tarpvalstybinis bendradarbiavimas	4,0	4,9	5,2	5,3
	Iš viso	62,1	74,8	89,1	106,0
ALBANIJA	Pereinamojo laikotarpio pagalba ir institucijų kūrimas	54,3	61,1	70,9	82,7
	Tarpvalstybinis bendradarbiavimas	6,7	9,6	10,3	10,5
	Iš viso	61,0	70,7	81,2	93,2
Iš viso lėšos pagal šalims skirtas programas		1098,7	1188,6	1263,9	1399,4
Regioninės ir horizontaliosios programos		100,7	140,7	160,0	157,7
ADMINISTRACINĖS IŠLAIDOS		55,8	54,0	56,5	64,6
IŠ VISO		1255,2	1383,3	1480,4	1621,7

Skaičiai pateikti milijonais eurų, dabartinėmis kainomis.